

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 26P/101/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8724203515
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Salajová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2024:8724203515.2

Uznesenie

Okresný súd Poprad v právnej veci starostlivosti súdu o mal. dieťa: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXX, zastúpené opatrovníkom: obec Jurské, dieťa rodičov – matky: A. B., D. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XX, otca: neuvedený, za účasti: Centrum pre deti a rodiny Spišská Belá, so sídlom Spišská Belá, Továrenská 19/5, o návrhu Úradu práce, soc. vecí a rodiny Kežmarok na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Neodkladným opatrením dočasne odníma maloleté dieťa: A. B., nar. XX. XX. XXXX, z osobnej starostlivosti matky a nariaďuje odovzdanie maloletého dieťaťa do ústavnej starostlivosti zariadenia Centra pre deti a rodiny Spišská Belá, so sídlom Spišská Belá, Továrenská 19/5, najdlhšie na dobu 6 mesiacov odo dňa vykonateľnosti tohto uznesenia.

II. U k l a d á navrhovateľovi v lehote 30 dní podať návrh vo veci samej, a to návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti maloletým deťom.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ - Úrad práce, soc. vecí a rodiny Kežmarok podal 26. 08. 2024 na tunajší súd návrh, ktorým žiadal, aby súd neodkladným opatrením nariadil odovzdanie mal. dieťaťa z osobnej starostlivosti matky do ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny Spišská Belá.

2. Podaný návrh odôvodnil tým, že mal. A. obýva murovaný trojizbový rodinný dom vo vlastníctve jeho starej matky. Prvé dve izby, ktoré užíva na bývanie stará matka so svojimi piatimi plnoletými deťmi, sú zariadené, vybavené potrebným nábytkom. V zadnej časti domu sa nachádza ešte jedna izba, ktorá nie je upravená, hygiena v izbe je na nízkej úrovni, izbu užívala na bývanie matka maloletého dieťaťa A. B., nar. XX. XX. XXXX spoločne so svojim partnerom, ktorému je zároveň opatrovníkom, keďže je obmedzený v spôsobilosti na právne úkony. Matka zanedbáva povinnú školskú dochádzku mal. A., z tohto dôvodu bol na matku vydaný trestný rozkaz zo dňa 29. 02. 2024, kedy bola matka A. B. uznaná vinnou, že ako zákonný rodič si voči mal. A. B. zanedbávala svoje zákonné povinnosti rodiča. Ošetrujúca lekárka mal. dieťaťa vo svojej správe uviedla, že rodina sa nezúčastňuje vyšetrení v odborných ambulanciách, nevedia posúdiť zdravotný stav mal. A.. Posledné ošetrenie v ambulancii bolo 06. 12. 2022. V rodine dochádzalo k nezhodám a napätiu medzi matkou a starou matkou, stará matka ju údajne vyhodila z domácnosti. Matka mal. dieťaťa sa zdržiava na ihrisku v obci Jurské, v lese alebo pri rieke, kde aj prespáva, príležitostne spia aj v domácnosti sestry druha. Dňa 21. 06. 2024 úrad vykonal preverovanie stavu mal. dieťaťa v prirodzenom prostredí, kde zastihli starú matku, ktorá uviedla, že mal. nechce chodiť do školy – údajne sa tam niečoho bojí. Stará matka uviedla, že nechce svoju dcéru vidieť, nemá ju rada. Matku mal. dieťaťa zastihli s jej druhom u jeho sestry, matka sa vyjadrila, že teraz býva v lese, o mal. A. sa nestará, lebo jej to stará matka údajne nedovolí a nepustí ju do domácnosti. Dňa 18. 07. 2024 navštívili matku mal. A., zastihli ju pri rodine jej druha, t. č. sa obaja zdržiavali na ihrisku, v lese

alebo v okolí rieky. K zlepšeniu sociálnych majetkových a bytových pomerov nedošlo, matka sa neustále potuluje po obci Jurské, nemá príbytok, jej príjmom je 60 eur - rodinný prídavok na mal. A.. U matky sú veľmi nízke rodičovské a materské zručnosti, matka nenavštevuje svojho syna A., ktorý sa nachádza u starej matky. Čo sa týka príbuzenstva, rodina jej druha nejaví záujem pomôcť matke mal., stará matka taktiež nejaví záujem pomáhať matke mal., už dlhšiu dobu je medzi nimi zlý vzťah, nenavštevujú sa, nekontaktujú sa, matka mal. má údajne zákaz vstúpiť do príbytku starej matky. Matka pôsobí neustále dezorientovane, sama sa vyjadrila, že by mala brať psychiatrické lieky, ale nemá ich z čoho zaplatiť. Dňa 21. 08. 2024 úrad vykonal preverovanie stavu mal. dieťaťa v prirodzenom prostredí, kde zastihli starého otca C. B., nar. XX. XX. XXXX a jeho družku a bratov matky A., mal. raňajkoval. Starý otec uviedol, že stará matka odišla do Českej republiky za prácou, on sa zdrží v domácnosti cca 1 mesiac a následne odíde, uviedol, že bratia matky sa o mal. A. nepostarajú, nemajú rodičovské zručnosti. Údajne bol starý otec s mal. A. u pediatričky – zastupovala ju iná pediatrička. Rodinu oboznámili s neodkladným opatrením, ktoré bude podané ÚPSVaR na Okresný súd Poprad, pracovisko Kežmarok, starý otec uviedol, že sa do umiestnenia postará o mal., nevyjadril sa, že by sa chcel o mal. postarať. Vzhľadom k skutočnostiam, že matka nemá vytvorené podmienky na to, aby mohla poskytovať starostlivosť mal. dieťaťu, o mal. A. sa nezaujíma, je u neho zanedbávaná školská dochádzka, zdravotná starostlivosť a celková starostlivosť a nikto z príbuzných nevie prevziať zodpovednosť za mal. navrhujú, aby súd vydal neodkladné opatrenie.

3. Navrhovateľ spolu s návrhom predložil súdu rodný list maloletého dieťaťa, záznam z vykonania terénnej sociálnej práce v rodinnom prostredí z 21. 06. 2024, záznam z vykonania terénnej sociálnej práce v rodinnom prostredí z 18. 07. 2024, záznam z vykonania terénnej sociálnej práce v rodinnom prostredí z 21. 08. 2024, záznam ZŠ s MŠ Jurské z ústneho pohovoru so zákonným zástupcom a oznámenia a predvolania zo ZŠ s MŠ Jurské.

4. Okresný súd Poprad uznesením č. k. 26P/101/2024 – 26 z 26. 08. 2024 ustanovil obec Jurské za procesného opatrovníka mal. dieťaťa: A. B., nar. XX. XX. XXXX, na zastupovanie v konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod spisovou značkou 26P/101/2024.

5. Podľa § 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej CMP), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej účastník) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

6. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej CSP), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 326 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva. Podľa § 132 ods. 1 CSP v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

9. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 527 nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 525, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

10. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

11. Podľa § 330 ods. CSP, ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

12. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

13. Podľa § 367 ods. 2 CMP, ak súd neodkladným opatrením nariadi odovzdanie maloletého do starostlivosti zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, určí zároveň čas trvania neodkladného opatrenia, a to najdlhšie na šesť mesiacov.

14. V zmysle § 44 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej Zákon o rodine), v prípade, ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, rozhodne súd o náhradnej starostlivosti. Jednou z foriem náhradnej starostlivosti je ústavná starostlivosť.

15. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

16. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 neviedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

17. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

18. Ustanovenia tretej časti Civilného sporového poriadku predstavujú novú právnu úpravu neodkladných opatrení zabezpečovacích opatrení a iných opatrení súdu. Právna úprava pôvodne označovaného predbežného opatrenia vychádza zo súčasnej právnej úpravy, no podľa novej právnej úpravy je v odôvodnených prípadoch prípustná zhoda petitu návrhu na vydanie neodkladného opatrenia a žaloby vo veci samej. Uvedeným sa zmenila doterajšia koncepcia právnej úpravy predbežných opatrení podľa Občianskeho súdneho poriadku. Nová právna úprava upúšťa od doterajšej koncepcie predbežnosti poskytovanej ochrany, pretože po nariadení navrhovaných opatrení nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej.

19. V zmysle citovaných zákonných ustanovení (CSP) sa na nariadenie neodkladného opatrenia alternatívne vyžaduje splnenie dvoch predpokladov; prvým z nich je potreba bezodkladnosti úpravy pomerov alebo obava, že exekúcia bude ohrozená. Charakteristickým znakom neodkladného opatrenia je jeho (dočasný) charakter, t. j. upravujú sa ním pomery, alebo zabezpečuje, že exekúcia nebude ohrozená do doby, než súd vydá vo veci samej konečné rozhodnutie. Podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej (aj keď len dočasnej) úpravy právnych pomerov by bolo právo dotknutého subjektu ohrozené. Je nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, ako aj osvedčenie, že je tu nebezpečenstvo ohrozenia exekúcie (znemožnenie budúceho výkonu rozhodnutia).

20. Pri nariaďovaní samotného neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení a to z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný predbežný charakter. Z tohto dôvodu nie je síce potrebné zisťovať všetky skutočnosti, ktoré má mať zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej, ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť žaloby návrhu na toto dočasné opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia (uznesenie NS SR sp. zn. 2Mcd0 3/2010).

21. V každej veci týkajúcej sa maloletého dieťaťa dominuje záujem dieťaťa. Dosiahnutie účinnej ochrany záujmov maloletého dieťaťa je zabezpečené aj inštitútom neodkladného opatrenia. Neodkladné opatrenie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa nariadi súd vtedy, ak má osvedčené, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. Úpravou neodkladných opatrení je umožnené urýchlené a pružné riešenie takých situácií, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. U maloletých detí pôjde v zásade o zásah do takého stavu, ktorým je bezprostredne ohrozená ich výživa, výchova, prípadne iné dôležité záujmy. Dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí byť zrejma z jeho samotného obsahu resp. aj z listinných dôkazov k nemu pripojených.

22. Z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a obsahu spisového materiálu je zrejme, že maloletý A. zanedbáva povinnú školskú dochádzku. A. má k 27. 03. 2024 spolu 453 neospravedlnených hodín. K zlepšeniu sociálnych majetkových a bytových pomerov nedošlo, matka sa neustále potuluje po obci Jurské, nemá príbytok, jej príjmom je rodinný prídavok na mal. A. v sume 60 eur. U matky sú veľmi nízke rodičovské a materské zručnosti, matka nenavštevuje svojho syna A., ktorý sa nachádza u starej matky. Nikto z rodinných príslušníkov a príbuzných neprejavil záujem pomôcť matke mal. A.. Stará matka maloletého taktiež nejaví záujem pomôcť matke mal., už dlhšiu dobu sa nenavštevujú a ani sa nekontaktujú. Matka zanedbáva povinnú školskú dochádzku mal. A., z tohto dôvodu bol na matku vydaný trestný rozkaz z 29. 02. 2024, sp. zn. 2T/54/2023, ktorým bola matka maloletého uznaná vinnou, že ako zákonný rodič si voči mal. A. zanedbávala svoje zákonné povinnosti rodiča. Matka mal. dieťaťa sa spolu s druhom zdržiava na ihrisku v obci Jurské, v lese alebo pri rieke, kde aj prespáva, a preto nemá vytvorené vhodné podmienky na to, aby mohla poskytovať starostlivosť mal. dieťaťu, o mal. A. sa nezaujíma, je u neho zanedbávaná školská dochádzka, zdravotná starostlivosť a celková starostlivosť.

23. Keďže správanie, vzdelávanie a mravná výchova maloletého dieťaťa je zjavne ohrozená, matka sa o maloletého nezaujíma a nestará, u maloletého je vykazované záškoláctvo, pričom u neho nedochádza k náprave správania, preto za účelom zabezpečenia odbornej pomoci u maloletého je potrebné jeho umiestnenie do zariadenia Centrum pre deti a rodiny Spišská Belá, najdlhšie na dobu 6 mesiacov odo dňa vykonateľnosti tohto uznesenia.

22. Nakoľko záujem na priaznivom psychickom, fyzickom a sociálnom vývoji maloletého dieťaťa si vyžaduje urýchlene riešiť situáciu v ktorej sa ocitlo a vzhľadom na vyššie uvedené, súd podľa § 367 CMP neodkladným opatrením dočasne nariadil odovzdanie maloletého A. B., nar. XX. XX. XXXX, z osobnej starostlivosti matky do ústavnej starostlivosti zariadenia Centrum pre deti a rodiny Spišská Belá, so sídlom Spišská Belá, Továrenská 19/5.

23. Zároveň neodkladné opatrenie je dočasný inštitút ochrany práv, preto súd uložil navrhovateľovi povinnosť podať návrh vo veci samej, a to návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti nad všetkými 3 maloletými deťmi, a to v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia.

24. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

25. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

26. Podľa § 58 ods. 1 CMP, nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

27. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia tak, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko si náhradu trov konania účastníci neuplatnili a napokon im v konaní ani žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

V zmysle § 367 ods. 3 CMP výrok I. tohto uznesenia je vykonateľný, len čo bolo uznesenie vyhotovené.